

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De ingluuie: & quòd es mortem accersat. cap. lxxvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

Gene. 2. ferebat. Quam tandem legem? De ligno scientiæ boni & mali ne comedatis. In quacun-
que enim die comederitis, morte moriemini. Quid igitur Moses? Dicat etiam quæ se-
quuntur. Et dixit Deus: Non est bonum hominem esse solum. Faciamus ei adiutricem
similem illi. Adiutricem dixit, non viri carnificem: adiutricem, non impostricem: ad-
iutricem, non insidiatricem: adiutricem, non aduersariam: adiutricem, non eo superio-
rem, sed similem ei. Et accepit, inquit, Deus hominem quem formauerat, & posuit eum

Cur A. in paradiso voluptatis. Quid igitur assertur, quamobrem Deus Adamum quidem extra
dam^o ex- paradisu condiderit, in paradiso autem ex eius costa Euam fabricatus sit? Ecquid e-
tra para- nim non mulierem? quomodo extra paradisu finxit, atque ita demum eam in paradisu
disum cõ- transtulit? Nempe ne extra domum suam vagari disceret, sed domi se tenere, atque in
ditus sit, domesticarum rerum curam incumberet. Nam cum, licet in paradiso efficta fuerit, ta-
ac no item men illic se tenere nequiverit, sed & seipsam hinc extruserit, & maritum eiecerit, quid
Eua, factura erat, si extra paradisu condita fuisset? Ex hac igitur didicerunt improba mu-

1.Tim. 5. liercula de domo in domum circumire. Quas etiam beatus Paulus infictans, dicebat: Si-
Iob. 2. mul etiam otiose discunt circumire domos. Hac vxor Iob addidicerat, cum ad maritum
suum diceret, Ego vaga & famula sum, & è loco in locum obambulans, & è domo in
domum. Non abs re dicit, *αδαιρτ*, id est vaga. *αδαιρτ* enim, id est impostorem in seipsa ha-

Maria E. bebant. At ne quis obsecro deinceps in Euam maledicta iaciat. Etenim sancta Deipara
uæ probri virgo ipsius probum deleuit. Quamuis enim Eua petulanter se gessit, cum sermones cum
deleuit. serpente inuit: tamen iniquitatis dolorem per filiorum procreationem abiicit: velut etiam

1.Tim. 2. mentionem fecit Apostolus his verbis, Et mulier quidem seducta fuit in præuicatione.
Saluabitur autem per filiorum procreationem. Quam tandem? Nimirum ex Adamo, li-
bera qui ab eo fluxerunt: ex ipsis rursus, qui post illos extiterunt: deinde Patriarchæ, Pro-
pheta, David, & qui ex eo iuxta carnem ortum traxit, Dominus Iesus Christus, qui mæ-
stitiam propulit, & gratiam inuexit.

Quid est mulier pulchra? Sepulchrū dealbatum, nisi pudicitia prædita sit. Etenim pul-
chritudo & morbo flaccescit, & morte interrumpitur.

Mulier pulchra & impudica. Mulieres, quæ pudicitiam in proptulo habent, anteuentere solent, atque ingenuas ma-
tronas scorta appellant: ut ne quid illæ copulij habeant, quod in eas regerant.

DE INGLVIE: ET QVOD EA MOR-
tem accersat. CAP. LXXVII.

Gene. 25. **V**ENDIDIT Esau primogenita sua Iacob. Et sic accepto pa-
ne & lentis edulio, comedit & bibit, & abiit, paruipendens
quòd primogenita vendidisset.

Exod. 32. **V**Sedit populus manducare & bibere: & surrexerunt lude-
re. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Vade, descen-
de. Peccauit populus tuus, quem eduxisti de terra Ægypti:
feceruntque tibi vitulum conflatilem.

Fortitudo Satanæ est in vmbilico ventris.

Iob. 40. Ne ventrem satures in mensa: ne forte offendas. Anima saturata calcabit K
Prou. 27. fauum: & anima esuriens etiam amarum pro dulci fumet. Qui in pueritia deli-
cious se tradit, famulus erit. In vtero supplantauit Iacob fratrem suum.

Esa. 5. **V**æ qui confurgitis manè ad ebrietatem sectandam, & potandum vsq; ad ve-
speram, ut vino astuetis. Omnes qui vinum bibunt, confundentur. Erraue-
runt propter siceram sacerdos & propheta: mente alienati sunt propter vinum.

2. Et vocauit in die illa Dominus ad luctum & plactum, ad caluitium & ad cin-
gulum facci: & ecce gaudium & lætitia, occidere vitulos, & iugulare arietes, co-
medere carnes, & bibere vinum. Comedamus & bibamus, cras enim moriemur.

Thren. 4. Qui vesecebantur voluptuosè, interierunt in viis: qui nutriebantur in croceis,
amplexati

A amplexati sunt stercora.

Post concupiscentias tuas ne eas : & à voluntate tua auertere. Si præstes anima tuæ concupiscentias eius, faciet te in gaudium inimicis tuis. Non delesteris in multis deliciis: euerfio enim est cum viro inexplebili. Aufer à me veteris concupiscentias: & concubitus concupiscentiæ ne apprehendant me. Ne te ingurgites in omnibus deliciis: in multis enim cibus erit morbus. Vir respiciens in mensam alienam, non est vita eius in cogitatione victus.

1. ioh. 23. 40.

Attendite vobis ipsis, ne grauentur corda vestra crapula, & ebrietate, & curis huius vitæ: & repente superueniat vobis dies illa. Tanquam enim laqueus superueniet in omnes, qui sedent super faciem terræ.

Luc. 21.

B Enutriuistis corda vestra tanquam in die occisionis.

Inimicos crucis Christi, quorum finis interitus, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum.

1. cor. 5. Phil. 3.

Ne quis malus sit, aut prophanus, vt Esau, qui pro vnico cibo vëdedit primogenita sua.

Heb. 12.

Bene se habete, ac supra modum ebulliente sanguine, ex obesitate, atque corpulentia peccandi occasio contrahitur. Caue igitur ne corpori tuo blandiaris, somnis videlicet ac balneis, & mollibus stragulis ipsum delinens: quin potius istud semper accine, Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Quid foues, id quod paulò post interituum est? Quid te ipsum pinguem & corpulentum reddis? An te fugit, quòd quantò crassiore carnem tuam efficis, tantò grauius anima tuæ erga stulum construis? Quoniam enim modo terrenus & carnalis homo confitebitur Deo, & veritatem ipsius annuntiabit: vt qui ne percipiendæ quidem doctrinæ temporis quicquam impertiat, & in tanta carnis mole mentem defossam atque obrutam habeat?

Basil. Ho. in psal. 29. Corp. anime er. gastul.

Sursum quondam Adamus erat, nõ quidem loco, sed animi inductione. At statim omni voluptate refertus, ex satietate in petulantiam ruit: vt qui, id quod carnis oculis amœnum videbatur, pulchritudini ei, quæ mente percipitur, antetulit, carnisque ingluuiem spiritualibus oblectamentis præstabiliorem duxerit. Quo factum est, vt confestim è paradiso, ac beato illo statu exturbatus sit: non ille quidem necessitate, sed temeritate atque imprudentia malus effectus.

D Venter cibus onustus, non dicam ad cursum, sed ne ad somnum quidem aptus est. Quandoquidem ciborum copia oppressus, nõ quiescere quidè sinitur, sed multas in vtramque partem conuersiones efficere cogitur.

Venter infidus in commercijs est, peni minimè tutum: quippè qui, multis in se reconditis, detrimentum quidem retineat, ea autem quæ tradita sunt, minimè seruet.

Ne Eua inobedientiam imiteris: ne serpentem rursus ad consilium adhibeas, qui dum carni indulget, vt cibum capias, suadet.

Humana corpora, a si diu ingurgitatione degrauiata, facile morbis obruuntur: quæ autem facili ac leui alimento vruntur, tum impendens ex morbo malum, tanquam tempestatis impetum effugiunt, tum presentem quoque molestiam, non secus atque scopuli cuiusdam incursionem, propulsant.

E Quod Moses quadraginta totos dies ieiunans, & orans perfecerat, id omne temulentia vna irritum & infructuosum reddidit. Nam quas tabulas Dei digito conscriptas ieiunium acceperat, has ebrietas perfregit: quòd videlicet indignum esse propheta censuisset, temulentum populum leges à Deo accipere. Vnico temporis momento populus ille, qui per amplissima miracula Dei cognitionem perceperat, ob ingluuiem in idolorum cultum est prouolutus. Vtraque hæc inter se compone: nimirum quo pacto ieiunium hominem Deo conciliet: ac contra à luxus in exitium conijciat.

Hom. 1. de Ieiun.

Helluo est venter, poscendi finem nunquam faciens: hodie accipiens, & crastino die obliuiscens. Cum cibus refertus est, de temperantia differit: cum autem inflationem discussit, dogmatum suorum obliuione capitur.

Diuitis exemplum reformida. Illum luxus, cui per omne vitæ tempus operam dedit, in

Luc. 16.

D. IOANNIS DAMASCENI

ignem coniecit. Neque enim iniustitia vilius, sed dumtaxat mollietate ac luxu accusatus, in flamma excruciabatur.

Eos, qui luxu student, vitiosa concoctio necessario consequitur. Id enim gravissimos quoque morbos corporibus affert. Etenim ex crasso alimento velut fuliginosi quidam vapores sursum emissi, illuminationes eas, quæ à Spiritu sancto in mentem immittuntur, crassa cuiusdam nubis instar interrumpunt.

Satietas contumelia initium est.

De leged.
Gent. lib.
Helluones
infernali-
bus panis
hic afficiuntur.

Qui mensarum structores quosdam excogitant, atque & terram omnem, & maria omnia, perscrutantur, ac vatri, velut gravi cuidam & molesto domino, vectigalia perferyunt, huiusce occupationis nomine miseri sanè sunt, nec leuiore poenas pendunt, quam ij, qui in inferno excruciantur: ut qui aperte ignem verberent, ac cribro aquam ferant, atque in pertusum dolium infundant, nec laborum finem vllum habeant.

Corpore genio indulgente, ac carni mole degravato, mentem ad obeundas actiones suas languidam & imbecillam esse necesse est. Contra, cum anima optima valetudine est, ac per virtutum studium ad bonum suum subuehitur, tum sanè sequitur, ut corporis habitus clanguescat.

Nax.

Nihil eorum laudandum censemus, quæ post guttur pari iam honore sunt, vel, ut relictius loquar, æquè vilia atque contemnenda sunt.

Intemperantia, meo quidem iudicio, id omne censendum est, quod superfluum est, ac necessarium vsum excedit: præsertim egentibus ac fame laborantibus alijs, qui ex eodem luto ac temperatura constant.

Nihil perinde pugna, atque contentionis avidum est, ut venter.

H

Qui luxu operam datis, aliquid carni demite, ac spiritui date. In propinquo est pauper? Laboranti fer opem. In hunc aliquid eorum, quæ tibi redundant, eructa. Quid & tu cruditate laboras, & ille fame? tu crapula, ille aqua intercute? tu ingluuiem ingluvie premens, ille morbo circumactus? Noli Lazarum tuum hic aspernari: ne te illic diuitem faciat.

Ne mari ac terra pretiosum stercus nobis dono offerant. Hoc enim honore luxu afficere soleo.

Cyrrillus.

Condimentorum sensus palati terminis circumscribitur. Etenim ultra palatum, eorum quæ inijciuntur, discrimen internosci nulla ratione potest: natura nimirum omnia æquè in factorem commutante.

Semen patris familias est: ex tritico autem panis efficitur. A luxu zizanium est, quod ab hoste clam tritico inspersum est.

Eccui hoc exploratum non est, peccatorum, quæ in vita committuntur, radicem esse studium illud, quod gutturi impenditur?

Libido luxu ferè comes est, quemadmodum etiam à Socrate proditum est.

Opes autem vitij potius quam virtutis administræ sunt.

Cur à cibus
abstinen-
dum.

A cibus abstinendum, non propter cibos, sed propter detrimenta, quæ ex his oriuntur.

Chryf.

Cum comederis, ac biberis, & expletus fueris, attento animo esto. Præceptum est enim luxu locus.

Nilus.

Gula affectus in libidinis affectum desinit: libidinis autem affectus mæroris affectu terminatur.

K

Comede quantum opus est. Neque enim moderatus cibus prohibetur. Comede igitur cum gratiarum actione: non autem deuora. Voraces etenim in odio sunt.

Quisquis inexplibili voracitate præditus est, ignominiam & passiones per gulam nouit.

Malum est homini erudito ac temperanti, præterquam opus sit, vesci.

Quicquid necessitatem excedit, inutile redditur.

Exod. 32.

An nescis quod populus Israëliticus, simulatque plus quam par erat, comedit, a sinu instar calcitrauit, atque ab eo, à quo alebatur, defecit?

Corpus immoderato cibo ac potu noli degravare: ne ex ingluvie in morbum incidas, atque animi vertiginem patiaris, ac voluptatum agmine expugneris.

Cum

A Cum te, ultra quam sat sit, pascis, imprudens hostem pascis. *Delicatorum ciborum copia degrauiatus, passionum turbini reluctari nullo modo queas. A luxu abhorrete. Ad eas enim actiones trahit, ex quibus depulso somno genit' quiritur. In ingluwie Venerea cupiditas insita est. Necessesse est vt saginatam carnem extenues. Crassus enim venter tenuem mentem non gignit. Ac praesertim is, qui otium colit, ingenti sobrietate opus habet. Qui libidinis amore atq; ostentationis studio tenetur, a tartarea charibde non longe abest. Ne sis nescius, leta hac corporis firmitate, atque ingentis felicitatis splendore nihil esse miserius.*

B Summo studio in hoc incumbendum est, vt ventri dominemur. Deus enim est eorum, qui ab ipso vincuntur. Nec fieri potest, vt qui se ipsi addidit, insons maneat.

DE IIS QUI LINGVAM SVAM
custodiunt. CAP. LXXVIII.

C **N**ON loquentur labia mea iniquitatem: nec anima mea medietabitur iniustitiam. Si parcas labiis, prudens eris. Qui custodit linguam suam, custodit animam suam. Altercationem sedat taciturnus. Qui amat vitam suam, parcat ori suo. Peruersum os amputa a te: & iniusta labia expelle a te. Argentum igni probatum est lingua iusti. Iusti sunt omnes sermones tui: nihil in illis sit prauum aut peruersum. A fructibus oris anima viri implebitur bonis: retributio autem labiorum ipsius dabitur ei. Medicina linguae arbor vitae: qui autem conseruat eam, implebitur spiritu. Fagus mellis sermones boni: dulcedo autem eorum, medicamentum animae. Qui custodit os suum & linguam, seruat ex tribulatione animam suam. Lingua mollis confringit ossa. Mors & vita in manibus linguae: qui autem tenent eam, comedent fructus eius.

D Beatus vir, qui non est lapsus in ore suo. Guttur dulce multiplicat amicos. Quis dabit ori meo custodiam, & super labia mea signaculum certum, vt non cadam ab ipsis, & lingua mea perdat me? Qui odit loquacitatem, extinguit malitiam. Bona diffusa sunt in ore concluso.

Dixi, custodiam vias meas, vt non delinquam in lingua mea. Pone Dominum custodiam ori meo, & ostium circumstantiae labiis meis.

Sit omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum. Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir, potens frenare totum corpus suum.

Temperandae linguae studere, libidinosam petulantiam est coercere. Nescitis quantum bonum diuinitus sit consecutus, cui silere liceat. Loquere, si quid silentio praestantius habes. Silentium autem amplectere, vbi silere praestat, quam loqui.

E Inepta loquacitas pueri iucunda non est, nec verborum contentio. Satis enim superque est vel vnus aduersarius.

Sapiens vir, vel tacens, Deum honorat. Parce obsecro inconstanti tuae linguae. Grauior enim linguae, quam pedum lapsus est.

DE IIS QUI LINGVAM SVAM
non custodiunt. CAP. LXXIX.

A **A** omni verbo iniquo absiste. A flagro linguae occultabit te. Sepulchrum patens est guttur eorum. Disperdet Dominus vniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam. Acuerunt linguas suas